

Zjištění ze systematických návštěv, role OSPOD jako orgánu hájícího práva dětí v institut.péči

Petra Zdražilová
Kancelář veřejného ochránce práv
19. října 2012, Benešov

Systematické návštěvy

- ▶ Od roku 2011 – 23 školských zařízení (DD, DDŠ, VÚ) – souhrnná zpráva
- ▶ 5 diagnostických ústavů
- ▶ 5 SVP
- ▶ 6 kojeneckých ústavů
- ▶ 5 zařízení psychiatrické péče (3DPL + 2 oddělení)
- ▶ Následné návštěvy + ad hoc systematické návštěvy (5návštěv)

Souhrnná zpráva z návštěv školských zařízení

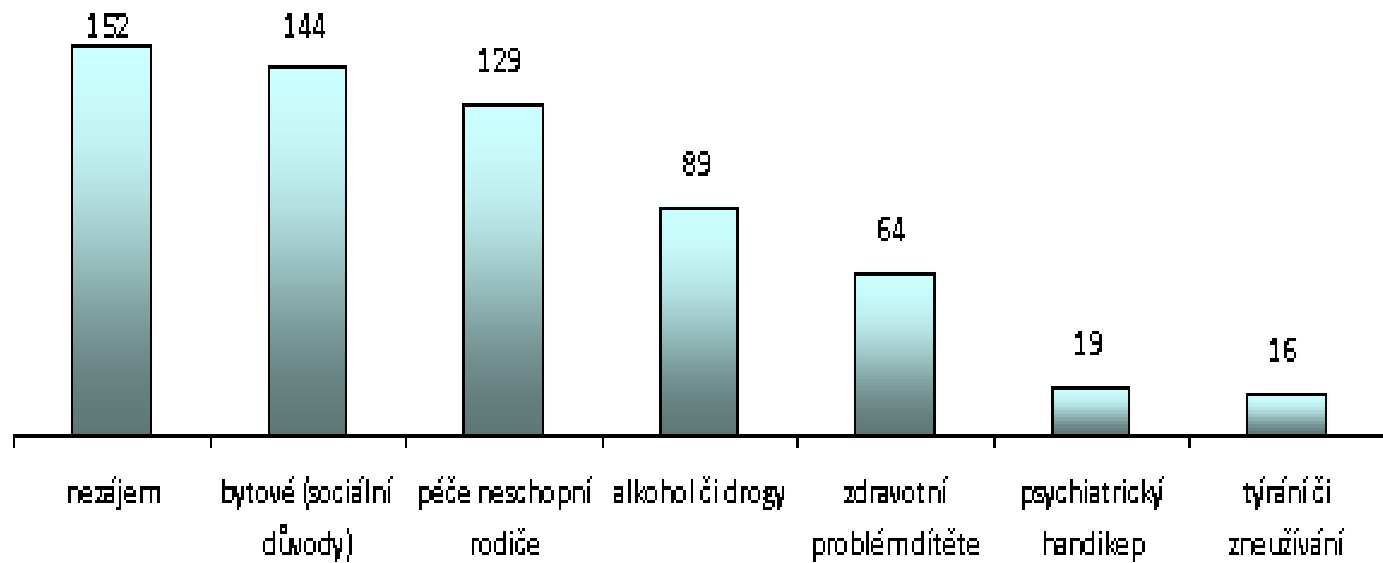
- ▶ Formulovány Standardy péče o ohrožené děti a jejich rodiny
- ▶ Důvody odnětí – z 543 rozhodnutí 11% sociální důvody
- ▶ Právo dítěte být slyšeno – 347 starších 12 let – vyslechnuto 69 z nich (20%)
- ▶ Zákaz diskriminace dětí při zařazování do evidence dětí pro NRP
- ▶ Akcentována práce s rodinou

Zjištěná pochybení

- ▶ Špatné zacházení konstatováno v 6ti případech + v jednom případě u ad hoc návštěvy (4)
- ▶ Právo na rodinný život (kontakt s rodinou, se sourozenci)
- ▶ Právo na soukromí (kontrola telefonátů, sms, mailů, absence bezpečného prostoru, absence soukromí při hygieně)
- ▶ Nezákonná opatření ve výchově (odjezdy domů, zákazy nošení šperků, holení, líčení apod.)
- ▶ Režimová opatření (zákaz nošení sukní, holení 1 / 14 dnů, nepoužívání deodorantů, gelů na vlasy, střídání tzv. chlapeckých a dívčích víkendů, hromadné vycházky apod.)

Souhrnná zpráva z kojeneckých ústavů

(pozn.u jednoho rozhodnutí je i více důvodů, mapováno 281 rozhodnutí)

Práce s rodinou

- ▶ Při následné návštěv kojeneckého ústavu byla v zařízení polovina dětí, které zde byly během první návštěvy před rokem
- ▶ Absence informací o aktuální situaci rodiny
- ▶ Absence informací o výhledu dítěte do budoucna
- ▶ Absence sociálních služeb
- ▶ Nedůvěra v případové konference (nutnost vzdělávat OSPOD v přípravě a vedení konferencí, i přesto že jsou moderovány profesionály)

Jak zjistit pochybení?

- ▶ Nic není samozřejmé
- ▶ Dítě považuje nastolený režim za „normální“, má to tak být, asi je to tak všude
- ▶ Kontrolní orgány nenapadne, že by běžné věci nebyly běžné
- ▶ Mít oči otevřené (nástěnky jsou našimi přáteli, domácí řády, bodovací systémy, pravidla pro návštěvy)
- ▶ Rozhovory s dětmi provádět VŽDY o samotě, v prostředí, kde se cítí bezpečně

Právo na rodinný život

- ▶ Účast dítěte na soudním jednání (i OSPOD může být aktivní v zajištění účasti dítěte)
- ▶ Proč nejezdí častěji domů?
- ▶ Jak často má dítě návštěvy? Rodičů, kamarádů + domácí řády (pravidla, zákazy, omezení)
- ▶ Kontakt s rodiči, třetími osobami (mají mobily u sebe?, kdy, odkud mohou telefonovat?, kdo je u toho?) + domácí řády
- ▶ Jak často vidá sourozence, proč ne? **PŘEDNĚ PROČ JSOU V RŮZNÝCH ZARÍZENÍCH, a hlavně V RŮZNÝCH SKUPINÁCH?**

Právo na soukromí

- ▶ Prohlídka (dveře na WC, možnost se uzamknout na WC, soukromí v koupelně, průzory ve dveřích, uzamykatelné skříňky, skříň s oblečením na pokoji, oblečení ve skříni)
- ▶ Kde má cenné věci? Kde má oblečení?
- ▶ Návštěvní místnost resp. kde probíhají návštěvy, kde příp. telefonuje
- ▶ Kdy a kde může být dítě samo?

Opatření ve výchově

- ▶ Co se stane, když.....?
- ▶ Co se stane, když máš málo bodů, máš černou značku apod.?
- ▶ Domácí řád, bodovací systém (nástěnky)
- ▶ Jak dlouho opatření trvá (doba určitá)

Režimová opatření

- ▶ Úprava zevnějšku (barvení, stříhání a úprava vlasů, líčení, lakování nehtů, nošení šperků, holení nohou, holení u chlapců)
- ▶ Odívání (vlastní oblečení – žádná dívka nemá sukni, nemohou nosit tanga, noční košile)
- ▶ Hygiena (tampóny, kde mají mýdlo, šampón, deodoranty, mají svoje věci?)
- ▶ Kontakt s dětmi opačného pohlaví
- ▶ Rozhovory + domácí řád+ nástěnka

Prázdniny v psychiatrické léčebně

- ▶ Opakované prázdninové pobyty v PL)zjištěno v jedné PL)
- ▶ Žádné info o práci s dítětem v zařízení
- ▶ Žádné info o tom, jak by se s dítětem mělo pracovat
- ▶ Žádné info o problémech s dítětem
- ▶ Neinformované souhlasy zákonných zástupců
- ▶ Neplatné souhlasy ředitelů DD

Děkuji za pozornost

»» zdrazilova@ochrance.cz

542 542 366